

Mielas, brangus skaitytojau,

Šis šalčiausias metų laikas tapo dar šaltesnis, mums išgirdus liūdną žinią apie princesės mirtį. Mūsų brangiojo karaliaus Jurgio III ir karalienės Šarlotės anūkė mirė gimdydama, kūdikis irgi neišgyveno.

Mūsų širdys liūdi dėl princesės, bet mūsų protai dar labiau liūdi dėl monarchijos ateities. Sostas šiuo metu ištiktas krizės. Įsivaizduojate, kokia prislėgta turėtų jaustis karalienė Šarlotė, geležiniu kumščiu valdžiusi aukštuomenės vedybų turgų su visais piršlybų reikalais?

Laikraštėlio autorė kartu su visa Anglija viliasi, kad karalienė Šarlotė pagaliau skirs savo energiją šeimos vedybų klausimams. Juk Jos Didenybė turi trylika vaikų ir nė vienas jų neparūpino karaliui įpėdinio. Kalbu apie teisėtus įpėdinius.

Taigi nejučia kyla abejonė: gal vis dėlto Karalienė ne taip jau gerai išmano vedybų reikalus?

LEDI VISLDAUN NAUJIENŲ LAIKRAŠTĖLIS,
1817 M. LAPKRIČIO 10 D.

Prieš penkiasdešimt šešerius metus...

ŠARLOTĖ

ANGLIJA, ESEKSAS,
LONDONO KELIAS

...

1761 M. RUGSĖJO 8 D.

S rincesė Sofija Šarlotė Meklenburg-Štrelic turėjo daug puikių vardų. „Sofija“ iš senelės, mamos mamos, Sofijos Albertinos Erbach Erbach, gimusios grafiene ir per vedybas tapusios hercogiene. „Šarlotė“ iš tėvo Čarlzo Luiso Frederiko Meklenburgo-Štrelico, antro sūnaus, taip ir netapusio šeimos galva. Dar buvo daugybė įvairių daugiau ar mažiau vertingų žemių ir dvarų, įeinančių į jos paveldą. Žinoma, tarp jų buvo Meklenburgas-Štrelicas ir Erbachas-Erbachas, taip pat Saksas-Hildburghauzenas, o pasikapstęs giliau praeityje būtum suradęs ir Valdeką-Eizenbergą.

Jai patiko visi jos vardai, ji didžiavosi kiekvienu iš jų, bet labiausiai prie širdies buvo Lotė.

Lotė. Iš viso pulko pats paprasčiausias, bet ne todėli Šarlotei jis patiko. Šiaip jau ji nemėgo paprastumo. Jos kuodas turėdavo būti aukštas, suknelė didinga, ir niekas kitas visuose namuose negebėjo taip giliai perprasti sudėtingų muzikos ir meno kūrinių kaip Šarlotė.

Ji nebuvo paprasta asmenybė.

Toli gražu.

Tačiau jai patiko būti vadinamai Lote. Patiko, nes beveik niekas jos taip nevadindavo. Turėjai ją *pažinoti*, kad galėtum taip kreiptis.

Turėjai, pavyzdžiui, žinoti, kad pavasarį mėgstamiausias jos desertas yra aviečių ir abrikosų tortas, o žiemą – obuolių štrudelis, bet tiesa buvo ta, kad jai patiko vaisiai ir saldumynai, o saldumynai iš vaisių jai buvo patys gardžiausi.

Žmonės, kurie ją vadino Lote, taip pat žinojo, kad vaikystėje ji mėgo plaukioti ežere prie namų (kai būdavo gana šilta, o taip nutikdavo retai). Taip pat žinojo, kad mamai uždraudus šią pramogą (pareiškus, kad Šarlotė per didelė šitaip lengvabūdiškai elgtis) Šarlotė tris savaites su ja nesikalbėjo. Taika buvo atkurta Šarlotei surašius stulbinamai išsamų teisinį dokumentą, apibrėžiantį visų su tuo susijusių šalių teises ir atsakomybes. Šarlotės argumentai ne iškart įtikino mamą, bet tada įsikišo vyresnysis jos brolis Adolfas. Jis pasakė, kad Šarlotė, pasitelkusi logiką ir intelektą, puikiai išdėstė savo bylą, ir už tai turi būti apdovanota.

Adolfas pirmas ėmė vadinti ją Lote. Ir tai buvo tikroji priežastis, kodėl Šarlotei taip patiko jos mažybinis vardas. Jį davė mylimiausias brolis.

Atsiprašau, *buvęs* mylimiausias brolis.

– Atrodai kaip statula, – tarė Adolfas ir nusišypsojo, tarsi pastarąsias tris savaites Šarlotė nebūtų jo maldavusi neištekinti už nepažįstamo vyro.

Šarlotė norėjo nekreipti į jį dėmesio. Mielai būtų visą likusį gyvenimą neištarusi jam nė žodžio, bet ir pati suprato, kad neverta šitaip aikštytis. Be to, jie sėdėjo karietoje pietryčių Anglijoje, o prieky ir už nugaros driekėsi ilgas kelias.

Ji nuobodžiavo ir niršo, o tai bet kokių atvejų buvo prastas derinys.

– Statulos yra meno kūriniai, – šaltai atkirto ji. – O menas yra grožis.

Brolis, kad jį kur galai, išsišiepė.

– Menas gražus pasižiūrėti, – linksmai tarė jis, – o tu keli juoką.

– Ir kuo gi? – iškošė Šarlotė.

Jis patraukė pečiaus.

– Šešias valandas nepajudėjai nė per colį.

O. O. Verčiau jau būtų to nesakęs. Šarlotė taip niršiai pasižiūrėjo į jį rudomis akimis, kad jis turėjo išsigąsti.

– Aš vilkiu Liono šilką. Inkrustuotą Indijos safyrais. Padabintą dviejų šimtų metų senumo nériniais.

– Atrodai nuostabiai, – tarė jis ir ištiesė ranką, norėdamas papasnoti jai per kelį, bet, išvydęs sesers miną, iškart ją atitraukė.

Mina buvo rūsti.

– Pasirodo, jei per daug judėsi, safyrai suplėšys nérinius, – su-niurzgė Šarlotė. – Negi nori, kad sudraskyčiau nérinius? *Ar to nori?*

Atsakymo ji nelaukė. Abu žinojo, kad jo ir nereikia.

– Jei to dar negana, – toliau kalbėjo Šarlotė, – suknelė užmauta ant tam skirtą karkasą iš banginio kaulų.

– Banginio kaulų?

– Taip, brole, banginio kaulų. *Banginiams teko mirti, kad galėčiau taip atrodyti.*

Adolfas garsiai nusikvatojo.

– Lote...

– Nedrįsk, – perspėjo Šarlotė. – Nedrįsk vadinti manęs Lote, tarsi bent kiek tau rūpėčiau.

– Nagi, *Liebchen*, juk žinai, kad tu man rūpi.

– Nejaugi? Nes man taip neatrodo. Jaučiuosi kaip surišta brangi kiaulė, padėta ant altoriaus aukoti.

– Šarlote...

Ji iššiepė dantis.

– Gal įkištum man į burną obuolį?

– Šarlote, *liaukis*. Karalius išsirinko tave. Tai didelė garbė.

– *Šit kaip*, – sušnypštė Šarlotė. – Kaip tik dėl to ir pykstu. Dėl tų melų. Tu nesiliauji melavęs.

Ji negalėjo pakęsti šių nesibaigiančių paistalų. Jokia tai garbė. Šarlotė nelabai žinojo, kas tai, bet jau tikrai ne garbė.

Didžiosios Britanijos ir Airijos karalius Jurgis III pasirodė iš niekur nieko (tiksliau, jo žmonės pasirodė, jis pats nesiteikė atvykti) ir nežinia kodėl nusprendė, kad ji, Sofija Šarlotė iš Meklenburgo-Štrelico, turėtų būti naujoji karalienė.

Meklenburgas-Štrelicas. Jie nusigavo iki pat *Meklenburgo-Štrelico*. Šarlotei labai patiko jos gimtinė su tykais ežerais ir žaliuojančiomis pievomis, bet ji puikiai žinojo, kad Meklenburgas-Štrelicas tėra nereikšmingas Šventosios Romos imperijos užkampis.

Ką jau kalbėti apie atstumą. Prieš čia atsidurdami karaliaus patarėjai turėjo praplaukti kelias dešimtis hercogysčių ir kunigaikštysčių su keliomis dešimtimis hercogaičių ir kunigaikštysčių.

– Šarlote, aš nemeluojau, – patikino Adolfas. – Tai tiesa. Tu buvai išrinkta.

Jei Šarlotė būtų galėjusi pajudėti savo banginio kaulų karkase, būtų pasisukusi ir pažiūrėjusi jam į akis. Deja, negalėjo, tad buvo priversta ledinį žvilgsnį nukreipti į priekį.

– Ar tai baisiai didelis nuopelnas? – griežtai paklausė. – Ko jiems reikėjo? Nieko ypatingo. Merginos, kuri galėtų prigimdyti daug kūdikių. Ir mokėtų skaityti. Ir išmanyti, kaip elgtis visuomenėje.

Ir kad jos gyslomis tekėtų karališkas kraujas. Daugiau nieko nereikia.

– *Liebchen*, tai ne menkniekis.

– Vis vien ne tokia jau didelė garbė. Galėjai jiems pasakyti, kad išrinktų ką nors kitą. Kokią nors kvaišą, kuri pati to norėtų.

– Jiems nereikia kvaišos. Jiems reikia tavęs.

Dievulėliau, negi jis toks bukas?

– Adolfai, pats pagalvok, – maldaujamu balsu kreipėsi ji. – Kodėl aš? Jis galėjo turėti bet kurią. Bet kurią. Tačiau atlėkė per visą žemyną manęs. Tam turi būti kokia nors priežastis.

– Nes tu ypatinga.

– Ypatinga? – Ji net žioptelėjo iš brolio naivumo. Nors ne. Jis nebuvo naivus, tik stengėsi ją nuraminti, tarsi ji būtų paikas ar aklas vaikutis, nesuvokiantis, kad aplink jį pinamas apgaulių tinklas. – Mes jiems svetimi, – tarė ji. – Ir jie mums svetimi. Negi laikai mane tokia neišmanėle? Kažkodėl jiems prireikė manęs, svetimo žmogaus. Tam turi būti kokia nors priežastis. Ir ta priežastis negali būti gera, nes nuo tada, kai apie tai pranešei, dar nepažvelgei man į akis.

Adolfas šiek tiek patylėjo.

– Lote, tau pasisekė. Turėtum būti laiminga, – galop ištarė jis.

Šarlotei iš jo žodžių nebuvo jokios naudos. Ji pasuko galvą ir pažvelgė į vyrą, kurį pažinojo geriau už visus kitus. Jis buvo jos brolis ir jau devynerius metus, nuo tada, kai mirė tėtis, šeimos galva. Jis prisiekė ja rūpintis. Aiškino jai, kad ji puiki, pagarbos verta mergina, ir Šarlotė tuo *tikėjo*.

Galėjo būti protingesnė. Juk jis vyras, taigi, kaip ir visi vyrai, į moteris žiūrėjo kaip į pėstininkus, kuriuos galima stumdyti po Europą negalvojant apie jų laimę.

– Tu nieko nežinai, – tyliai tarė ji.

Jis neatsakė.

– Tvirtini, kad būsiu laiminga, tarsi galėtum tai numatyti. Tarsi vien tavo žodžiai galėtų ką nors pakeisti. Ar bent sykį paklausei, ko noriu aš? Ne, nepaklausei.

Adolfas irzliai iškvėpė pro nosį. Buvo aiškiai matyti, kad jo kantrybė senka. Bet Šarlotei tai nerūpėjo, ji buvo įniršusi ir nieko nepaisė.

– Apgrežk karietą, – paliepė ji. – Aš ten nevažiuosiu.

Adolfo veidas tapo griežtas.

– Pasirašiau sužadėtuvių sutartį. Tu ten važiuosi.

– Ne.

– Taip.

– Brolau, – ji iki šleikštulio maloniai išsišiepė, – apgrežk karietą, antraip iššoksiu. Nori išgirsti, kas nutiktų, jei iššokčiau?

– Neabejoju, kad papasakosi.

– Tas mano korsetas, padirbtas iš ploniausių, brangiausių banguotųjų kaulų, yra gana trapus. Be to, labai labai aštrus. O kadangi laikaisi mados, jis gerokai aptemptas.

Šarlotė, norėdama pagrįsti savo žodžius, bakstelėjo pirštu sau į liemenį. Deja, ji visiškai nejuto šios savo kūno dalies ir atrodė, lyg liestų sieną.

– Gal palaisvinkime? – pasiūlė Adolfas.

– Ne, nieko mes nepalaisvinsime, – sušnypštė ji. – Turiu kuo geriau pasirodyti, vadinasi, liksiu sukaustyta šio siaubingo drabužio. Todėl ir atrodau kaip juokinga statula – nes negaliu pajudėti. Ne, *nedrįstu* pajudėti. Mano suknia tokia stilinga, kad jei per daug krutėsiu, apatiniai mane gali supjaustyti ir subadyti.

Adolfas išpūtė akis.

– Tikras smagumėlis būti dama, – sumurmėjo ji.

– Tu subjurusi.

Ji panoro nudėti brolių.

– Šarlote...

– Tai viena iš galimybių, – tarė ji. – Pajudėti. Svarsčiau apie tai. Nusizudyti apatiniais drabužiais. Galbūt tame slypi kokia nors ironija, nors, prisipažinsiu, kol kas jos neįžiūriu. Humoras – taip. Ironija... nesu tikra.

– Šarlote, kalbu rimtai, liaukis.

Tačiau ji negalėjo liautis. Kraujas virte virė. Jos įniršis buvo teisėtas, be to, ji bijojo. Sulig kiekviena mylia vis labiau artėjo prie jai nesuvokiamos ateities. Žinojo, kas vyksta, tik nesuprato, *kodėl*, ir dėl to jautėsi kvaila ir menka.

– Važiuoti liko... kiek? Valanda? – niurnėjo ji. – Manau, jei smarkokai pajudėčiau, iki Londono dar spėčiau nukraujuoti.

Adolfas užgniauzė atodūšį.

– Kaip sakiau, tu subjurusi. Susinervinusi. Suprantu tave...

– Supranti? Ar tikrai? Ką gi, norėčiau išgirsti, ką tu supranti. Nes aš nesu subjurusi. Nei susinervinusi. Aš įsiutusi. Ir negaliu kvėpuoti. Už visa tai turiu dėkoti tau, broliuk.

Jis sunėrė rankas.

– Aš taip ir padarysiu, – perspėjo ji. – Iššoksiu iš kariatos, pasismeigsiu ant to juokingo korseto ir mirtinai nukraujuosiu.

– *Šarlote!*

Pagaliau ji užsičiaupė. Adolfas retai kalbėdavo su ja tokiu tonu. Tiesą sakant, galbūt niekada nekalbėjo.

Švelnūs jos brolis dingo, jį pakeitė rūstus ir galingas Meklenburgo-Štrelico hercogas. Tai baugino. Ir erzino. Šarlote pajuto, kad jos širdyje tūnanti maža mergaitė tuoj tuoj pravirks.

– Suprantu, po mamos ir tėčio mirties turėjau tvirčiau suimti tave į rankas, – tarė jis. – Leidau tau per daug skaityti, tenkinau visas tavo užgaidas ir nuolaidžiauvau silpnybėms. Taigi prisiimu

atsakomybę už tai, kad tapai užsispyrėle ir klaidingai įtikėjai galinti savarankiškai priimti sprendimus. Ne, tu to negali. Aš už tave atsakau. Įvyks tai, kas turi įvykti.

– Nesuprantu, kodėl negalėjai tiesiog...

– Nes jie yra Britų imperija, o mes tik menka Vokietijos provincija! – užriaumojo jis.

Šarlotė susigūžė. Vos vos.

– Neturėjome kitos išeities, – iškošė jis. – Aš neturėjau kitos išeities. Nori sužinoti priežastį? Puiku. Aš pats jos nežinau. Veikiausiai priežastis nėra gera. Gali būti, kad net labai bloga. Tik žinau, kad iki šiol joks žmogus, atrodantis taip, kaip tu ar aš, nesituokė su ta paderme. Niekada! Bet aš negaliu svarstyti jų sprendimo. Negaliu pyktis su galingiausia šios žemės tauta. Viskas nutarta. – Jis palinko į priekį ir sudrebėjo iš pykčio, nekantrumo ir galbūt nevilties. – Taigi užsičiaupk, atlik savo pareigą šaliai ir *būk laiminga!*

Šarlotė susiraukė. Pagaliau Adolfas liovėsi melavęs. Jo oda buvo ruda. Jos oda buvo ruda. Ruda kaip šokoladas, kaip šilta, prabangi mediena. Jai nereikėjo pamatyti Didžiosios Britanijos ir Airijos karaliaus Jurgio III, kad suprastų, jog jis kitokios spalvos.

Tai kodėl gi? *Kodėl* jis tai sumanė? Šarlotė žinojo, ką baltaodžiai europiečiai kalba apie tokius kaip ji. Kodėl gi karalius turėtų „teršti“ savo giminės kraują vesdamas maurų kilmės merginą? Jos protėviai buvo kilę iš Afrikos, ir nuo to laiko pasikeitė ne tiek jau daug kartų.

Kam karaliui prireikė Šarlotės?

Ką jis slepia?

– *Liebchen*, – kreipėsi Adolfas. Tada atsiduso, žvilgsnis tapo švelnesnis. Dabar jis vėl buvo tik vyresnėlis brolis. – Užjaučiu. Bet yra ir blogesnių dalykų, nei ištekėti už Anglijos karaliaus.

Šarlotė sunkiai nurijo seiles ir pažvelgė per langą į pro šalį slenkančius Anglijos vaizdus. Tai buvo žalias ir gyvas kraštas. Laukai, miškai, kaimai su senoviškomis bažnytelėmis ir pagrindine gatve. Viskas atrodė panašiai kaip gimtinėje, tik nebuvo matyti nė vieno ežero.

Negi tai per didelė svajonė – išvysti bent vieną ežeriuką?

– Ar kada nors grįšiu į Mirovo pilį? – tyliai paklausė ji.

Brolio žvilgsnis tapo ilgesingas, gal net liūdnotas.

– Tikriausiai ne, – atsakė jis. – Gal net nebenorėsi. Po metų mes tau atrodysime kaip kaimiečiai.

Šarlotę apėmė keistų keisčiausias jausmas, kad jei ji būtų kur nors kitur, jei ji būtų kas nors kitas, veikiausiai pravirktų. Dar vakar būtų apsipylusi ašaromis. Karštomis pykčio ašaromis, kuriomis gali verkti tik jaunas žmogus.

Tačiau ji ruošėsi tapti karaliene. O karalienės neverkia. Kad ir kas slypėtų viduje, mėgindamas išsiveržti ašaromis ir kūkčiojimu, tai derėtų užgniaužti.

– Pasitrauk, – tarė ji. Ištraukė rankas ir tvirtai pasidėjo jas ant kelių. – Tu gadini mano suknelę. O juk nuykusi turiu atrodyti tobulai, tiesa?

Jos laukė rūmai.